

MORPHOLOGICAL ESPECIALLY OF AN UDDER AND INDICES MILK EDUCATION AT COWS OF UKRAINIAN BLACK-MOTLEY DAIRY BREED. I. Kudlay, Y. Strikalo, N. Kunovska, Y. Pilipchuk

The investigation results of valuation morphological characters of the udder first-calf cow's Ukrainian black-motley dairy breed and indices of intensity milk education.

Udder, morphological, milk education, breed, line

УДК 636.082.22

Л.М. ЛИСЯНСЬКА, Ю.І. СКЛЯРЕНКО

Сумський інститут агропромислового виробництва УААН

**ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА
ЕКСТЕР'ЄРУ КОРІВ-ПЕРВІСТОК
ПІВНІЧНО-СХІДНОГО МОЛОЧНОГО ТИПУ
БУРОЇ ХУДОБИ ТА СУМСЬКОГО ТИПУ
УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ
МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ**

Наведено особливості екстер'єру корів-первісток новостворених північно-східного молочного типу бурої худоби та сумського типу української чорно-рябої молочної породи.

Порода, тип, екстер'єр, проміри, індекс будови тіла

Між показниками екстер'єру тварин різних порід існують відмінності [1]. Великий інтерес становлять особливості екстер'єру тварин різних порід, у яких вихідною породою була одна — лебединська.

Матеріал та методика досліджень. Дослідження проводилися на маточному поголів'ї великої рогатої худоби в ДП ДГ Сумсько-

© Л.М. Лисянська, Ю.І. Скляренко, 2007

Розведення і генетика тварин. 2007. Вип. 41.

го інституту АПВ методом оцінки за власною продуктивністю корів-первісток сумського типу української чорно-рябої молочної породи (n=46) та коровах-первістках північно-східного молочно-го типу бурої худоби (n=30).

Комплексну оцінку проводили на 2-3-му місяці лактації.

Для детального вивчення екстер'єру корів брали 7 промірів, розраховували 7 індексів за загальноприйнятою методикою [3].

Статистичну обробку проводили за програмою Statistica for Windows [2].

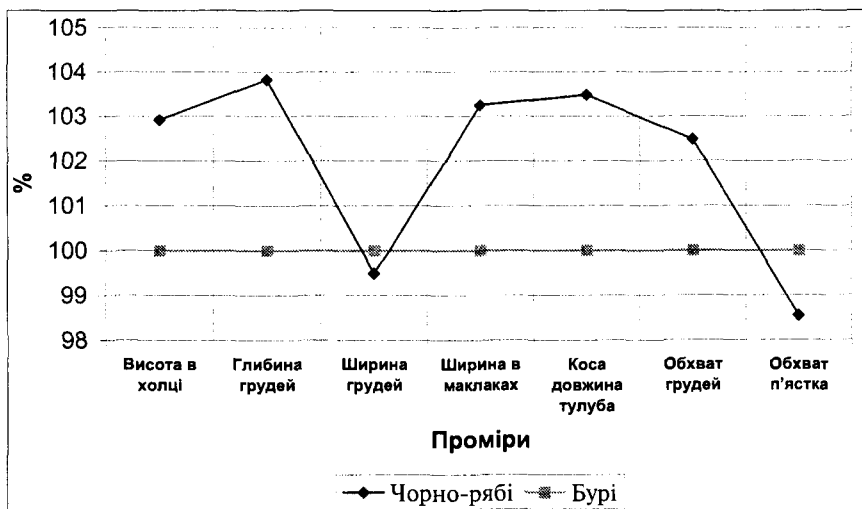
Результати досліджень. Корови-первістки української чорно-рябої молочної породи за промірами тіла (табл. 1) вирізнялися більшими показниками, ніж їхні ровесниці північно-східного молочно-го типу бурої худоби. Так за показниками висоти в холці, косої довжини тулуба різниця становила 3,7 і 5,1 см на користь тварин української чорно-рябої молочної породи. Ця різниця була статистично вірогідна ($P>0,95$ та $P>0,99$ відповідно). За такими показниками, як обхват грудей та ширина в маклаках, чорно-рябі тварини переважали бурих ровесниць на 4,5 і 1,6 см відповідно, але ця різниця була невірогідна. За промірами обхват п'ястка та ширина грудей тварини дещо поступаються бурым ровесницям, але ця різниця була статистично невірогідною.

1. Порівняльна характеристика промірів окремих статей

Показ- ник	Висота в холці	Глибина грудей	Ширина		Коса довжина тулуба	Обхват	
			грудей	в маклаках		грудей	п'ястка
<i>Українська чорно-ряба молочна порода</i>							
n	46	46	46	46	46	46	46
M	130,7±0,77*	67,9±0,61	39,1±0,69	50,9±0,49	151,7±0,93**	185,8±1,71	20,3±0,50
<i>Північно-східний молочний тип бурої худоби</i>							
n	30	30	30	30	30	30	30
M	127±0,78*	65,4±0,65	39,3±0,72	49,3±0,47	146,6±1,26**	181,3±2,59	20,6±0,31

* $P>0,95$; ** $P>0,99$.

На рис. 1 наведено графік екстер'єрного профілю, який більш чітко дає уяву про екстер'єрні відмінності тварин.

1. Графік екстер'єрного профілю

У табл. 2 наведено значення індексів будови тіла. Грудна клітка у корів-первісток бурої породи краще розвивалася в ширину, ніж у чорно-рябих ровесниць. За індексами збитості та грудним корови-первістки бурої породи також переважають своїх ровесниць чорно-рябої породи.

2. Порівняльна характеристика індексів будови тіла

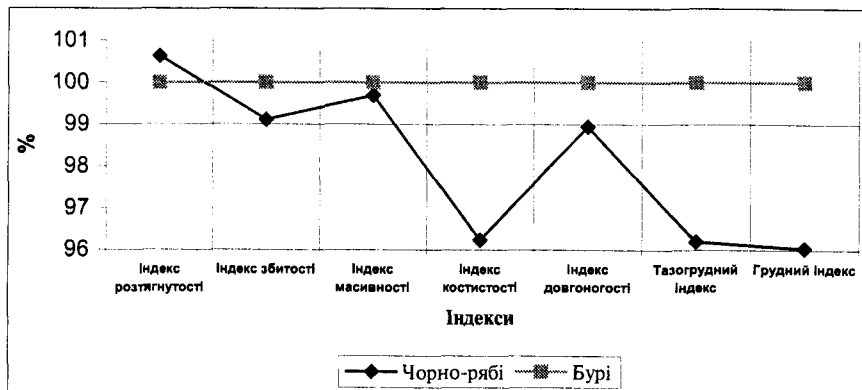
Показник	Індекс						
	розтягнутості	збитості	масивності	костистості	довгоногості	тазогрудний	грудний
<i>Українська чорно-ряба молочна порода</i>							
n	46	46	46	46	46	46	46
M	116,2±0,74	122,7±1,3	142,2±1,11	15,6±0,39	48±0,44	76,8±1,23	57,7±1,12
<i>Північно-східний молочний тип бурої худоби</i>							
n	30	30	30	30	30	30	30
M	115,47±1,03	123,8±1,8	142,6±1,71	16,2±0,27	48,5±0,44	79,8±1,37	60,1±0,8

Отримані дані характеризують тварин української чорно-рябої молочної породи, як тварин з ніжнішим кістяком.

Відносний розвиток тулуба добре характеризується співвідношенням обхвату грудей і висоти в холці, тобто індексом масив-

ності. За результатами досліджень тварини не мають істотної різниці за даним індексом.

Для детальнішої оцінки тварин за індексами на рис. 2 наведено графік екстер'єрного профілю.

2. Графік екстер'єрного профілю (за індексами будови тіла)

Висновок. Тварини української чорно-рябої молочної породи переважають бурих первісток за промірами довжини, висоти та ширини тіла. Вони характеризуються більшою розтягнутістю тварин, децю міцнішою збитістю і ніжнішим кістяком.

1. *Борисенко Е.Я.* Разведение сельскохозяйственных животных. — М.: Колос, 1966. — 463 с.

2. *Комп'ютерні методи в сільському господарстві та біології: Навчальний посібник / О.М. Царенко, Ю.А. Злобін, В.Г. Скляр, С.М. Панченко.* — Суми: Університетська книга, 2000. — 203 с.

3. *Кравченко Н.А.* Разведение сельскохозяйственных животных. — М.: Сельхозиздат, 1963. — 312 с.

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ЭКСТЕРЬЕРА КОРОВ-ПЕРВОТЕЛОК СЕВЕРО-ВОСТОЧНОГО МОЛОЧНОГО ТИПА БУРОГО СКОТА И СУМСКОГО ТИПА УКРАИНСКОЙ ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ. Л.М. Лисянская, Ю.И. Скларенко

Приведены особенности экстерьера первотелок созданного северо-восточного молочного типа бурого скота и сумского типа украинской чернопестрой молочной породы.

Порода, тип, экстерьер, промеры, индекс

THE COMPARATIVE CHARACTERISTIC OF THE EXTERIOR OF THE COWS CREATED OF A NORTHEAST TYPE OF BROWN CATTLE AND SUMY TYPE OF THE UKRAINIAN BLACK - MOTLEY DAIRY BREED. L.M. Lisyanska, U.I. Sklyarenko

In the article the features to the exterior of the cows of a northeast dairy type of brown Cattle and Sumy type of the Ukrainian black - motley dairy rock are adduced.

Breed, type, exterior, measurements, index

УДК 636.082

В.Є. МАЗУР, Л.А. ЯВТУШЕНКО

Кіровоградська державна сільськогосподарська дослідна станція

ПРЕПОТЕНТНІСТЬ ПЛІДНИКІВ З УРАХУВАННЯМ ЇХНЬОЇ ПОЄДНУВАНОСТІ ІЗ СВИНОМАТКАМИ РІЗНИХ ЗА ПРОДУКТИВНІСТЮ ГРУП

Викладено результати оцінки свиней за препотентністю, тобто за типом успадкування ознак, в умовах племзаводу "Степове" Кіровоградської області. Для досліджень було використано свиней нового заводського типу УВБ-1. Також було доведено доцільність оцінки тварин за даною ознакою та використання препотентних кнурів у відтворенні стада, що дає можливість покращання продуктивних і репродуктивних якостей тварин.

Розведення, селекція, препотентність, кнури, свиноматки

© В.Є. Мазур, Л.А. Явтушенко, 2007

Розведення і генетика тварин. 2007. Вип. 41.